

”peer-to-peer-
ekonomin
har blivit
alltmer utbredd”

I en framtidsspaning beskriver tankeomedjan The Pop-Up City den växande *peer-to-peer*-ekonomin. I kölvattnet av den ekonomiska krisen och ökade medvetenheten om konsumtionskulturens baksidor har system vuxit fram för att dela på resurser. I Sverige har klädoteck eller lånegarderobber öppnats. Andra exempel är sajter som RentWant där man kan lägga upp prylar så att de kan hyras ut till andra i lokalområdet när man inte använder dem – skridskor, motorsågar, snöslungor med mera. Avsikten är att uppmuntra en lokal ekonomi där man delar på resurser snarare än köper nya prylar. Det kan också handla om att byta och dela lokaler, tillfälliga boenden på olika platser eller sajten Campinmygarder som förmedlar mini-campingplatser i egna trädgårdar runt om i Europa.

Liknande system för att dela resurser har naturligtvis funnits länge men de har fått en skjuts av sociala medier, som underlättat organiseringen. Dessa delningsforum skiljer sig från kommersiella förmedlingstjänster, bilpooler och lägenhetsuthyrare genom att de ofta drivs ideellt eller som sociala företag, och det är medborgare själva som skapar dem genom att registrera tillgångar på sajterna. Det finns därmed i regel ingen stor kommersiell eller offentlig mellanhand, därav namnet *peer-to-peer*, jämlike-till-jämlike.

Hacker-filosofin har också bidragit till det ökade intresset, inte minst hos en yngre generation där man anser att resurser som kan delas och komma många till nytta också bör göra det. Harvardprofessorn Yochai Benkler beskriver framväxten av *peer-to-peer*-ekonomin inom den digitala världen som en ”tredje” produktionsform och ekonomi, bortom det kapitalistiska och det socialistiska¹. Det handlar om självorganiserad och kollektiv produktion för att möta behov, lösa problem eller för att det är kul att arbeta tillsammans, snarare än vilja till vinst eller ägande. Intresset är även stort för detta som modell för socialt företagande – och *peer-to-peer* har blivit alltmer utbredd bland miljöengagerade medborgare, hipsters, småföretagare och de som helt enkelt inte har råd att köpa nytt².

Naturligtvis kan man problematisera denna form av ekonomi och undra över vilka varor och tjänster som lämpar sig för *peer-to-peer*. Det är knappast högt specialiserade och risktunga verksamheter som sjukvård eller läkemedelstillverkning. Man kan också fråga sig om inte de kommunala delningstjänsterna såsom bibliotek är bättre på att solidariskt fördela resurser bland medborgare – och om man inte borde satsa på att dem i stället?

Peer-to-peer-ekonomin bör inte betraktas som lösningen på allt eller något som kan ersätta den offentliga välfärden utan bör snarare ses som ett komplement och ett sätt att – i liten skala – skapa en mer hållbar, roligare och lokalt förankrad ekonomi och resursanvändning.

1) I boken *The Wealth of Networks – how social production transforms markets and freedom*, 2006.

2) Detta beskrivs bl a i boken *What's mine is yours – how collaborative consumption is changing the way we live* av Rachel Botsman och Roo Rogers, 2011.

SISTA
ORDET

Fildelning leder till sakdelning

KARIN BRADLEY

Forskare vid Institutionen för
samlingsplanering och miljö, KTH
Stockholm